

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092 sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Nen-Markt 14. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 ft
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

a

„Székely Hirlap“-ra.

Az első negyedév vége felé jár, miért is felhívjuk azon előfizetőinket, kik csak egy évnegyedre fizettek elő, hogy sziveskedjenek előfizetésüket még e hó lejártá előtt megújítani. Felkérjük egyszersmind lapunk mindazon olvasóit, kik ezen nemes szándékkal s némelyike áldozatkészségével fentartott lapot a székely nép művelődése, s a Királyhágón inneni jogászvilág érdekében hűzapot pótlónak találják, sziveskedjenek ennek terjedését körükben előmozdítani, s ez által lehetővé tenni, hogy lapunk ily csekély előfizetési ár mellett is felvirágozhassék. Az előfizetési pénzek beküldését legcélszerűbben postai utalvánnyal, annál sietőbben kérjük, mert feleszámu példányokat nem nyomtathatván. a január és február havi számok már is teljesen kifogyvák, s így a késedelmező megrendelők teljes számu példányok iránti igényeit legjobb akaratunk mellett sem lehetünk képesek teljesíteni.

Előfizetési díj:

Egészévre . (Jan.—dec.) 6 frt o. é.
Évnegyedre (apr.—jun.) 1 „ 50kr.

A „Jogász-egylet“ tagjainak azonban egész évre jövőben is csak 4 frtért,
Félévre . . . 2 „ o. é. fog megküldetni.

Dobolyi Sándor,
felelős szerkesztő.

Maros-Vásárhely, márczius 26.

E lapok 22-ik száma vezércikkében elmondottuk volt, hogy a minisiterelnök f. évi január 13-kán a minisiteri tanácsnak az iránti óhaját tudatta az állami számvevőszék elnökével, hogy a tisztelt számvevőszéknek az államháztartásra vonatkozó számadásokra teendő észrevetelei előbb megfelelőleg módosíttassanak, s azután és akként terjesztessenek az országgyűlés elé.

Az állami számvevőszék elnöke ezen minden tekintetben nemes és gyöngéd óhaját visszatüsitotta.

És mi lón a visszautasítás eredménye?

Az állami számvevőszéknek az 1870. évi zárszámadásokról szóló jelentése tetemes fogyatkozásainak a minisiteri tanács határozata által számokbani kimutatása.

Helyszüke miatt nem adhatjuk kellő részletéssel azt a számtani szigorral és tisztasággal feltett kimutatást, melylyel a minisiteri tanács az állami számvevőszéknek az 1870. évi államszámadások bírálása körül tanusított téves felfogásait feltárta. Hanem egy pár szembeszökő botlást, kellő rövidséggel, mi is bemutatunk.

Az állami számvevőszék 1870. évi bevételnek vette és vezette az 1870. évi X. törvényezikk által engedélyezett 24 millió sorsolási köl-

cönt. Pedig ez az összeg már természeténél fogva, évenként esedékes befizetési részletekben volt bevehető, és pedig az 1871. évben.

Ép így az 1870. évi bevételek közé sorozta az állami számvevőszék a tiszai koronai kerületet képező községeknek 1.800.000 frtot tevő váltáságtőkéjét is, mely tőke hasonlólag több évi részletekben leendő befizetendő.

Továbbá: Az 1870. évi X. törvényezikk 1. §-sa kezdő részében, betűvel, a) pontjában számmal kiírva 24 milliónyi összeg sorsolási kölcsönkötésre hatalmazta fel a minisiteriumot.

Az állami számvevőszék, dacára ezen törvény tiszta rendelkezésének, a 24 millió frt összeget az e tekintetben kibocsátandó kötvények névértékével, vagyis 30.000.000 frtban vette fel, s a névérték és kibocsátási ár közt levő 6.000.000 különbséget, mint árfolyam-veszteséget, kiadás-ként vezette, a nélkül, hogy az kiadásul előírnnyozva lett volna, mely esetben, az állami számvevőszék saját elvei szerint, a 2.197.442 ft 72¹/₂ krnyi felesleg helyett, 3.802.557 ft 72¹/₂ krnyi hiány lett volna a mérleg eredménye.

Még sokkal nagyobb mérvben tűnik fel az állami számvevőszéknek a fennforgó államszámadások körüli téves felfogása ott, hol a zárszámadásokat külön alapra, a költségvetést megint más alapra fektetve, ily eljárása következtében tettleg felmerült félreértés nyomán, a kormányt az 1870. évi zárszámadás alapján több, mint 100.000.000 frtnyi hitel-tullépéssel vádolja.

Az a kimutatás aztán, mely szerint a minisiteri tanács az államszámvőszék kiáltó tévedését — melynek kiegészítéséhez tartozik a vasuti kölcsönnek nem csak az 1870. évi, hanem az 1868 és 1869. évi összcsoportosítása is — tiszta számokra fektetett adatokkal tünteti ki, az elvitázhatlanul tanuskodik a minisiteri tanács mély tárgyismeretéről és genialis tiszta felfogásáról.

Miután a minisiteri tanács megtámadhatlan számokban s megdönthetlen adatokon kimutatta az általa vezetett állam-számadások tisztaságát, s ezen tisztasággal szemben az állami számvevőszék nagyon is téves felfogásait, határozatait ezzel végzi:

„Összehasonlítván már most az 1870. évi kezelés eredményét, a mint azok számszerint mutatkoznak, (i. i.: a 12.735.697 frt 03 krnyi pénztári, és a 3.038.995 frt 12¹/₂ krnyi jövedelmi hiányt a költségvetéssel, melynek mérlege 22.329 ezer 518 frt 27¹/₂ krnyi hiányt mutat fel, a vagyronra nézve 19.290.528 frt 15 krral, a pénztárra nézve pedig 9.593.821 frt 24¹/₂ krral kedvezőbb eredmény jelentkezik; ha pedig a tulajdonképeni, azaz tisztán az 1870. év kezelése folytán elő álló végeredményeket hasonlítjuk össze, az esetben a vagyont illetőleg 21.896.454 frt 15 kr., a pénztárra nézve pedig 19.551 ezer 975 frt 84¹/₂ krral kedvezőbb eredményre jutunk.“

És így a minisiteri tanács határozatából az alapos valóság mellett még vigasztalót is örömmel olvasunk, s a röviden, de hiven elmondottak után

Melléklet: a „Hetí Krónika“ előfizetési felhívása.

constatálhatjuk azon igazságot, hogy a minisiteri tanácsal szemben, mely a nemzet Elitjeiből alkotmányszerűleg szemelve az államháztartás minden mozzanatában sok ésszel, nap-képzettséggel folytonosan benne él, észlel, tapasztal, egy állami számvevőszéknek szinte nincs értelme, s épen csak azért, hogy eljárása által, mint jelenleg is, a minisiteri tanácsot kényszerítse: kormányzati képességét és hivségét fényesen mutatni be a világnak, 80.000 forint évi budgetvel drágán van honorálva.

Dobolyi Sándor.

Jogi rovat.

Egy pár észrevétel első foku bíróságaink bírói személyzetének szaporítása tárgyában.

Több oldalról hallottunk panaszkodni a felett, hogy első foku bíróságaink a bírói személyzetnek a jelenlegi ügyforgalomhoz képest csekély létszáma miatt képtelenek az igazságszolgáltatást az átvett hátrálékoktól eltekintve is, rendes folyamban tartani.

Ezen mindenesetre káros s veszedelmes bajon segitendő, több ügyvédi egyletek határozott kifejezést adtak szon óhajtasoknak, hogy bíróságaink személyzetének létszáma tetemesen szappritassék.

Magunk is belátjuk, hogy bíróságaink a jelenlegi személyzettel a fenálló szervezet és intézmények mellett képtelenek az eléjükbe szabott munkával megküzdenni; de mi ezen bajt nem a személyzet szaporítása által kívánok oryosolni, mert látjuk államköltségvetésünkben, hogy az igazságügyi kiadások a más európai államok e részbeni költségeihez képest már is oly fokot értek el, hogy azoknak növelése a jelen pénzviszonyaink között csaknem kivihetetlennek tűnik fel, s már csak azért is az erre czélzott zörgetések nem sok eredménnyel kecsegtethetnek.

Hanem sürgezzük e helyett inkább a már ugy is küszöbön levő közjegyzőségnek és szintén kilátásba helyezett békebírósnak mielőbbi életbeléptetését, s akkor biztosan hisszük, hogy bíróságaink a mostani személyzettel is a folyó ügyforgalomnak megfelelhethetnek.

Látjuk csaknem minden törvényszéknél, hogy a hátrálékok legnagyobb contingensét a hozzájuk utalt hagyatéki ügyek teszik ki, mely körülménynek oka főleg azoknak eddigi kezelése és elintézési módjában rejlik.

Mert ugyanis a hagyatéki ügyek gyors elintézése részint az által késleltetik, hogy rendszeren a községi előjáróság által felvett halálesetek és leltárok, már t. i. hol bírói beavatkozásnak van helye, — többnyire hiányosan lévén kiállitva, azok kiegészítésének eszközlése gyakran igen sok időt vesz igénybe; részint meg az által, hogy az örökösök a hagyatéki tárgyalásra egyszerre mindnyájan rendszeren nem jelenvén meg, egy-egy csekély hagyatéki felett a bíróság két-három tárgyalást kénytelen tartani, a meg nem jelenő félt mulasztásáért semmi joghátvány egvelőre nem terhelvén; végül pedig mindezekből eltekintve is az örökösökre nézve igen költséges értékű hagyatékok tárgyalása végett lakkelyüktől mérföldekre eső törvényszékek előtt megjelenni.

Ellenben, ha a közjegyzői intézmény életbelép, a hagyatékok körül szükséges előintézkedéseket maguk a közjegyzők megtennék, és a hagyatékok tárgyalását az illető községekben olyképen eszközölnék, hogy a törvényszékekhez csak a befejezett tárgyalási jegyzőkönyvekkel terjesztenék elő elintézés végett.

Épen ilyen segítségül lennének a békebírák a járásbírók nézve, a kik azon sok bagatelle pereket, melyekkel járásbíráink jelenleg ugy elhalmozva vannak, gyorsan és olcsón kiegyenlitenék, vagy elintéznék.

Mindezen intézmények a nélkül, hogy az államköltségvetést terhelnék, annyira könnyítenék bíróságaink teendőjét, hogy a szorgalmazott bírói személyzet szaporítása szükségfelettinek tűnnék fel.

Addig is azonban, míg törvényhozasunknak alkalma lesz ezen intézményeket életbe léptetni, s hogy új bíróságaink az átvett hátrálék-halmaztól megmenekülhessenek, legcélszerűbbnek vélnők, ha a m. kir. igazságügyminisiter ur a perkivonat-készítés kötelezettsége iránti rendeletét, mely különben is bíróságaink nagyobb

része által adoptált szóbeli előadás után czéltalaná vált, mielőbb eltörölne, ugyszintén legközelebb kiadott ezen intézkedését, hogy: az eddig a közigazgatási hatóságok által kezelt kihágási ügyek a járásbírók által átvésszenek, visszavonná.

A első intézkedés eltörlése következtében törvényszékeink nem csak azon időt nyernék meg, a melyet a perkivonatok készítésére czéltalanul elpazarolnak, hanem a kir. táblák s curia mindkét osztályánál alkalmazott fogalmazó személyzet nagyobb része bírói szavazattal egyenként felruházva, igen hasznosn alkalmaztathatnék a hátrálékokkal inkább elhalmazott bíróságaink mellett.

A második intézkedés visszavonása által pedig, a melynek egyebek között czélszerűtlensége különben is nyilvánvaló, járásbíráink kétségen kívül igen sok időt nyernének meg, a melyet más peres-ügyek elintézésére hasznosabban fordíthatnának.

Ezek által véljük a bírói személyzet csekély száma miatt több oldalról emelt panaszokat elvileg orvosolhatni, természetesen nem levén kizárva, hogy egyes törvényszékeink s járásbíróiaink, a melyek a személyzetnek megállítása alkalmával kellő figyelemmel nem részesültek, a folyó ügyforgalomnak megfelelő, más bíróságok személyzetéhez aránylagos kezelő, sőt alapos indoklás mellett, bírói személyzettel is azonnal szaporíttassanak.

—s—y.

Országgyűlés.

1872. márt. 23-án

délelőtt 10 órakor.

Elnök: Somssich Pál, utóbb Perczel Béla.

Jegyzők: Mihályi, Széll, Jámor.

A kormány részéről jelen vannak: Gr. Lónyay Menyhért, Bittó István, Tisza Lajos, dr. Pauler Tivadar, Tóth Vilmos.

A jegyzőkönyv észrevétel nélkül hitelesítettik.

Elnök: Bemutatja Pest-, Pilis és Solt törvényesen egyesült megyék közönségének kérvényét, melyben a legtöbb adófizetők intézményének eltörlését kéri. (Helyeslés a baloldalon.)

A kérvényi bizottsághoz utasítatik.

Ónossy Mátyás: Tegnap már benyújtott egy kérvényt, melyben Kalocsa község választói azon kérelmeket fejezik ki, hogy a jelenleg napirenden levő két törvényjavaslat minél előbb törvény erőre emeltessek. Tegnap óta ismét több kérvény érkezett hozzá. (Halljuk! balfelől.) Nevezetesen Temes megye Monostor községének román, és Knéz községének némaly szerb ajku lakosaitól ugyanazon kérelemmel; Majláthfalva község magyar ajku lakosai pedig, hogy a kérvény saját szavaival éljen, azon kérelemmel járulnak a t. ház elé: ne rettenjen vissza az ellenzék neheztelő akadékoskodásától, és működjék oda, hogy ezen napirenden levő két törvényjavaslat és a mi reánk nézve életkérdés, a telepítvényi törvényjavaslat minél előbb törvényerőre emeltessek. (Helyeslés jobbfelől.)

Nedeczky István: Ugyanazon értelemben, mint előtte szólott képviselőtársa benyújtja tiz, Temes megyébe bekelezett község kérvényét 847 aláírással. Kéri a kérvényi bizottsághoz utasítatni. (Felkiáltások balfelől: Mi van benne?) Ugyanaz, t. i. az 5 évi országgyűlés, s az új választási törvény iránt.

Madarász József: Fehérmegye, Sárkeresztúr kerületéből ellenkező értelmű kérvényt nyújt be.

Guthy Benő magánkérvényt nyújt be.

Csanády Sándor Zsáka község 62 választó polgárának kérvényét nyújtja be a választási törvényjavaslat ellen.

Csiky Sándor Eger városa kérvényét nyújtja be az iránt, hogy az a kedvezés, mely a közigazgatásra nézve a már meghozott törvény értelmében minden egyesre kiterjesztetik, Eger városra is kiterjesztessék.

Guboldy Sándor: Nagy-Körös városának 683 választó polgára részéről kérvényt nyújt be a választási javaslat ellen.

Mindezen kérvények a kérvényi bizottsághoz utasítatnak.

Stratimirovics György: Választ sürget egy korábbi interpellációjára a török vasút összeköttetése iránt. Közölni fog az illető miniszterrel.

Zsedényi Ede: Azt hiszem, hogy a t. ház mindegyik tagjának érdekében van tudni, hogy mikor kezdődjenek a husvéti szünnapok és mikor végződjenek. E tekintetben akartam egy indítványt tenni, de miután nem volt szerencsém a miniszterelnök urhoz, s miután most sincs itt, meg fogja engedni a t. ház, hogy vele is értekezsem e tekintetben, mert ezt a parlamentáris szokás is úgy kívánja. Múltóztassauk tehát megengedni, hogy ez indítványomat a délutáni ülésben tehessem meg. (Általános helyeslés.)

Napirenden van a kérvényi bizottság által elintéztet kérvények tárgyalása.

Az első kérvény, mely tárgyalatik Ujvidék sz. k. városa részéről intéstetett a képviselőházhoz aziránt, hogy az ottani kihágások tárgyában vizsgálat rendeltessék el.

A kérvény a belügyminiszterhez véleményeztetik áttétetni vizsgálat elrendelése iránt.

Szakácsy Dániel: Jónak tartaná, ha a kérvény a Maximovics által tett azon toldalékkal tétetnék a belügyminiszterhez, hogy a vizsgálat eredményéről jelentés tétessék a háznak.

Maximovics Miklós és Stratimirovics György e nézetnek adnak kifejezést.

Pavlovics István: Lénárd Máté főispán eljárását helytelennek tartja, mert nézete szerint az alkotmányos szabadsággal ellentétben áll. Ez ügyben szigorú vizsgálatot kér.

A ház elfogadja a kérvényi bizottság véleményét, Maximovics módosítványát pedig elveti.

Következik Segesvár város kérvénye a vámkötelezettség tárgyában; továbbá az állami adó beszédese költségei tárgyában Pest sz. k. városa részéről.

Mindkét kérvény jelentéstétel végett áttétetik a miniszteriumhoz.

Olvastatik a választási tjavaslat tárgyában Nyitra-megye, Érsekújvár közönsége, Zólyom és Eperjes sz. k. városok részéről beadott kérvény.

Tudomásul vétetnek.

Rakottay János tanító kérvényében nyugdíjaztatást kér.

Következik a margittai és budai népkörnek kérvénye a tárgyalás alatti képviselőválasztási tjavaslatot kéri félrevetetni; továbbá H. Böszörmény 409, Sárobovár 244, Tószeg 32, Czece 49, Dereake 227, Egres 121, Igar 46, Izzák 63, Gellesei Bíró Imrénének és Bakony-Tamási 39 polgárának kérvénye, melyben a képviselők 5 évre leendő választása iránt betérjett tjavaslatot kéri félrevetetni.

A kérvényi bizottság az illető kérvényeket a ház irodájába letétetni véleményezi betekinthes végett.

Simonyi Ernő, Csanády Sándor, Péchy Tamás: Ezen kérvényeket a belügyminiszterhez kívánják áttétetni.

A ház ez ellenében a kérvényi bizottság véleményét fogadja el.

Olvastatik Kővárvidék közönségének kérvénye Nagy-Somkúton kir. törvényszék felállításá iránt.

Papp József: Kéri a házat, hogy a kérvényi bizottság véleményéhez képest e tárgyban beadott törvényjavaslatára nézeteit előterjeszthesse. Különben kéri a házat vagy az igazságügyministert azonnal megbízni, vagy az osztályokhoz utasítani törvényjavaslatát.

Bittó István igazságügyminiszter: T. ház! Nem szándékozom a kérvény érdemleges tárgyalásába becsátkozni sem azokra érdemleg felelteni, melyek arra nézve mondatlak: tisztán csak a helyzet constatálása czéljából hivatkozom az 1871. évi 36. t. cz.-re, mely megállapította, hogy Magyarországon, hozzá érve Erdélyt is, 102 törvényszék és 360 járásbíró állítassék fel, és ezek elhelyezésével a miniszteriumot és nem az igazságügyministert bízta meg; itt tehát nem is az én factumról hanem az összes miniszterium fajtmáról van szó, és én constatálni kívánom, hogy ezen kérdés megvitatása most talán nem is időszerű, hanem ennek talán alkalmsabb ideje

akkor volna, midőn a miniszterium a törvényszékek és járásbírók szervezését bevégezvén erra vonatkozó jelentését be fogja a t. háznak terjeszteni, hogy a beczikelyezés megtörténhessék; minthogy azonban a szervezés még nincs is befejezve s meglehet hogy még szaporítás is lesz szükséges és e czélból póthitelt is fogok kérni, talán akkor egyszerre lehetne e kérdést eldönteni. Annyi bizonyos, hogy miután a felállítandó törvényszékek száma törvény által lett meghatározva, és azok elhelyezése ugyanezen t. czikk alapján a miniszterium által a nyert feihatalmazás utján történt, ezen csak törvény által lehet segíteni és nem egyszerű határozattal: ma tehát legfőlebb azt lehetne elhatározni, hogy ezen törvényjavaslat a menyiben azt a t. ház sürgősebbnek tekintí mintsem bevárni kíváná azt, hogy a szervezés bejelentessék és a szaporítás végett póthitelt kérjek — utasíttassék az osztályokhoz a mi ellen nincs észrevételem. (Helyeslés.)

E tátgyban felszólalnak még Lázár Ádám Irányi Dániel Kis János, Szakácsi Dániel és Szilágyi Lajos.

A ház a törvényjavaslatot az osztályokhoz utasítja. Olvastatik Szakoleza választó-kerületi több választó kérvényre melyben Sebesy József képviselőnek megjelenésre felhívását kéri.

E tárgyban felszólalnak Huszár Imre Hajdu Ignác, b. Simonyi Lajos, elnök, Paczolay, végül Simonyi Ernő.

A ház ezen kérvényt az elnökséghez áttétetni utasítja.

Az ülésnek ezzel. d. u. 1 órakor vége lön.

Fővárosi levél.

Pest, márczius 18-án 1872.

A 30 éves években a pozsonyi diétán egy angol utazó megjelenvén, s hallgatván ott az elmondott beszédeket, így szólott: „Lehetetlen érdek, sőt bizonyos lelkesültség nélkül hallgatni a magyar szónokokat, még ha nem is érti az ember nyelvüket, annyi melegség és igaz érzéssel beszélnek.”

Szegény utazó! jó, hogy sorsod nem 1872 márcziusában vezetett a magyar országgyűlésre. Hallhatnád most a honfiaknak kiszabott s oly egyhangú monológjait, melyek mellett ugyancsak hamar átölelnék Morpheus karjai. Beszélnek ottan árvízről, Amerikáról, a nők emancipációjáról, anekdotákat, idézeteket Montesquientől (megfordított értelemmel), a családi életéről s ezer ilyen szoros összefüggő dolgokról, a főpont pedig, mely körül a vita forog, jograblás és hazaárulás; melylyel tisztelt ellenzékünk a Deák-pártot vádolja, naponként husz-harmincz variatióban. Azon pártot s annak egyeseit érik e vádak naponkint, a melynek számos tagjai a haza szolgálatában öszültek meg, s a kiknek neveit csak tisztelt és hálával kellene hogy említse minden igaz magyar, — avagy vajjon találkozhatték-e a hazában csak egy ember is, ki szívére tett kézzel egy Deák, Csengeri, Horváth, Andrássy, Lónyay, Kerkápoly stbnek nevére azon vádat, melyek most napirenden vannak: őszintén el merné mondani?

Bizony, szomorú napokat élünk! csodálatos hatalomra jutott nálunk a szenvedély, mely pedig legnagyobb ellensége az okosságnak.

Valóban megáll gondolatunk, midőn oly emberek mint Gbicz, Tisza, Váradi, stb., kikről még kevés idővel előbb azt hitte volna az ember, hogy esetleg az uralkodó bizalommal teheti kezébe országunk kormány-gyep-lőit, most Madarász, Csiky, Csanády, Helfy s Táncsics, (ki néhány héttel előbb e szótak mondá az országgyűlésen: „Tisztelt ház! azt jól tudja minden ember, hogy én republikánus vagyok”), és más ilyenek által engedi magát oly örvénybe ragadtatni, melyből vajmi bajos a menekvés, a nélkül, hogy az alkotmányos törvényhozás hajója nagy sérülést ne szenvedjen.

Szegény nép! mely ide küldted képviselőidet, hogy hasznos és üdvös törvényeket hozzanak hazádnak és neked! ne busulj, mert nemsokára hazaérkeznek s érzé-

TÁRCSA.

Schweici szőlőművelési mód.

Ha az utas Zürichben hajóra ül és Rappersvillig megy, a tó mindkét partját uralgó hegyen a legszebb szőlő- és gyümölcsösben gyönyörködhetik; sok helyen épített kőfalakkal tartoztatják fel a meredek hegyeket, hogy a nagy szorgalommal felhordott termő föld róla le ne omoljan.

Hogy miért fordítanak legtöbb gondot a szőlőművelésre oka az, mivel aránylag kevés helyből legtöbb hasznót a borból vesznek.

A mint láttam fehér és veres bort termelnek; az első — közepes termés idején — egy tőn ad 8—20 gerzedet, a második 20—35-öt. Egy hold területen sorrendben van 4000 szőlőtő, melyről közepes terméssel a mi vedrünk (8 kupa) mértékünk szerint, szüretelnek 350—400 veder bort, vagy az ők mértékekkel 28—32 saum. A mustot helyben fizetik. Minden saum, ha fehér bor 40—45 frank, ha veres 75—90 frank; a kifort bor minden saum után 5 frankkal drágább.

Egy holdnak évi munkálatása és trágyáztatása — mire itt nagy gondot fordítanak — kerül évenként 260 frankba, természetesen, ha a trágyát pénzen kell vennie minthogy nem minden birtokos tart marhát a rét és le-

gelő hiány miatt. A tiszta fehér borból tehát évi tiszta hasznót bevesznek 1000 frankot; a veresből 1840 frankot. Ebből a mint látszik a veres jóvedelmezőbb; hanem ereje sokkal gyengébb, mint a fehérnek, s éppen azért a fehér mustot mindig körtve-, vagy almaborral vegyítve adják el, míg a verest nem lehet vegyíteni. Ez az oka, hogy a fehér must olcsóbb, mint a veres. A tiszta almabort csupán a szegény napszámok fogyasztják, a miből egy kupa — a mi mértékünk szerint — 25 cent (10 kr).

A szőlő évi munkája áll a következőkből:

A szőlőtőket soha sem fedik el, mivel a legnagyobb hideg 14 fok Reaumur szerint, s az sem tart huzamosan, mit a völgyet 600 láb mélyen betöltő tő gőzölgésének lehet tulajdonítani. Tavasz nyiltával — a hogy elment a hó — első munka a metszés. Egy termő ágat bagynak 7—9 szemre és karikába hajtvá, karóhoz kötik szalmával. Ezt követi a talaj felásása és minden tőhez helyezett trágya. Május hó 15—31-ig van a hunyajazás, azaz: a mellék jövéseket leszedik.

Junius hó elején a termő ágak hegyeit lemetszik, hogy a már látszó gerezdek fejlődjenek; csupán a jövő évre meghagyott termő ágat hagyják meg épen, s gyöngéden szalmával karóhoz kötik, hogy a szél le ne törje.

Augustus hó elején a felmagasodott termő ágat, másodsor fennebb az elébbinél újból karóhoz kötik és hegyben elmetszik, hogy megérjék. Ugyan e hó végén van a levelezés, vagy is a felesleges levelek lehányása, melyek a fejlődő gerezdeknek árnyat tartanak.

A szőlőföld felkapálása évenként háromszor van u. m. junius, augusztus és szeptember hónapokban.

Az új termő fát mindig földszinttől feláraszt magas-

ságban hagyják, úgy hogy a szőlőtörzs a termő ágánál 4—5-ször vastagabb. Minthogy minden tő évenként gyökeréről új hajtásokat is vet, egyet ezekből is minden tavaszon meghagynak, de csupán egy szemre metszve, melyből a dúsan felhajtó új ágat, vagy homlitásra használják vagy ha a régi tő veszendőben van, annak helyét foglalja el, mikor a régi tőt mellőle fűrészszel levágják.

Ezen munkákat végzi évenként szőlőjében a Schweici polgár s naponta gyönyörködik munkája szép sikerében. Ősszel plnczóját tele szűri a gazdag áldssal. Van e munkában egy mit nálunk talán nem vett figyelembe egy szőlős gazda sem t. i. a májusi hunyajazás és a termő ágak hegyének lemetszése. Mindkettővel ők azt a nagy előnyt nyerik, hogy a termés több és jobb, mivel a nedv keringésben csak a leendő termő ág és a fejletlen gerezdek osztakkoznak. Ott a haszontalan fattyu ágaknak semmi joga a hasznos és szükségesekkel szembe. Ott ez az elv minden cselekvésekben; a mi jó és hasznos becsületes munkával meghonosítani; tehát mit azész jónak itél, a kéz életet ad annak. Ott a munka annyira közös foglalkozás, hogy itt nálunk nem venné a kezébe, még egy irnok is örömet a kapát, mit ott egy ezredes is a legjártasabban napszámásával napestig kezel, miről mint szemtanu győződtem meg. Vajha nálunk is az üres szőlőzönt a nemesítő és gazdagító munka hangyaszorgalma váltaná fel!

Soos Antal.

keny hangon fogják elpanaszolni, hogy őket a kormány a beszélés mártiságára kárhoztatta, s azért késnek a hasznos törvények; hanem csak válaszd újra meg, akkor majd mindent kipótlnak. És te hiszel ezeknek, szegény nép! megválasztod s tovább fizeted a keserves adót, hogy legyen miből fizesse az ország az aranyösszáju beszélőket. De elég elég ebből ennyi! talán folytatjuk.

Marosi.

Kolozsvári levelek.

XI.

Kolozsvár, márt. 6.

Tavaszdik... Azonban ünnepélyesen kinyilvánítjuk hogy ez alkamat nem használjuk fel költői tehetségünk kimutatására és sem kötött sem kötetlen beszédben nem fogunk értekezést tartani a tavasz szépségeiről. Ezen fogást azon elfogult szerelmesektől tanultuk, kik az időjárással kezdik meg ohajtott társalgásukat...

Schakespeare „III. Richárd.”-ja szombaton került színre a Kovács Gyula jutalomjátékául. Hogy a közönség mind a jutalmazottat mind Kassainé aszonyt, ki ezuttal utoljára lépett föl, élénk kitüntetésben részesítette: szinte mondanunk is fölösleges.

Ugyancsak szombaton tartá a muzeum egylet tudományos ülését a melyben Finály Henrik olvasott fel Lakatos Sándortól egy ily című értekezést: „a vonz. és távolító erőről és a szervetlen testek mosgásának önkénytelenségéről.” A felolvasott mű nem sok újat tartalmazott s a mi új volt benne azt felolvasó czáfalgatta. Az értekezés legmerészebb hypothesis az, hol szerző a föld elypisis alakú körutját a napon kívül, még egy más álló csillag hatásából igyekszik érthetetlen módon kimagyarázni.

A napokban folyt le veterán baritonistánk Mezei Vilmos jutalomjátéka és 30 éves énekes színi pályájának jubileuma. — Nem hagyhatjuk említés nélkül azon gyöngéd kitüntetést melyben pályatartásai részesítették. Az első felvonás után Krasznai alkalmi beszéddel üdvözölte. Boér Emma pedig egy babér koszorút nyújtott át, a melynek szalagján ez volt olvasható: „Harminez éves színi pályának emlékül a polgártársak Kolozsvárt.” Philipovicsné egy ezüst serleget adott át; a közönség részéről méltán megrovást érdemel azon közönbösség melyet agg művésznünk irányában tanusított; mert dacára annak, hogy bérletfolyam volt a zárások nagy része üresen tátongott. Színházból hazajövet egy nőt vettünk észre, ki lélekszakadtan jött utánunk s csakhamar beérve így szólta meg:

— Uram nem látott egy barna fiatal embert elhaladni?

— Nem. Miért tetszik kérdezni?

— Az átkozott fiam — válaszá felindulva a szegény nő — 150 frt van nálla s elment valamelyik kártya barlangba hogy keservesen szerzett pénzünket eljátszodja.

— Honnan tudja, hogv kártyázni ment? — kérdők kíváncsian. —

Uram! ő mérszáros legény, s többször megtörtént, hogy azon pénzt a mit nappal árult, éjjel ama bizonyos kártyahősök elrabolták tőle.

Nagyon csodálkozunk, hogy a rendőrség éber figyelme kikerülte mindeddig azon bünbarlangokat, a hol bizonyos martalószok számtalant kifosztanak igazságos keresményöktől.

Holnap Szilágyiné V. Róza kedvelt operette énekesnőnk jutalomjátékául Offenbach „Tulipaton és Takarodo után című két egy felvonásos operetteje kerül először a színtérre.

Ugyancsak holnap lesz a muzeum-egylet negyedik tudományos ülése, a melyben Finály Henrik tart népszerű előadást a „pénzverésről.” Ezekről a jövő alkalommal majd bővebben szól

Münker Arnold.

Helyi dolgok.

— A m.-vásárhelyi jogász-egylet igazgató választmánya ma azaz márczius 27-én délután 4 órakor a kir. táblai épületben rendes ülést tart, melyre megjelenni a választmányi tagok s az egylet tisztviselői ezennel fölkérnek. M.-Vásárhelyt 1872. márczius 27-én. Dr Soos Kálmán, egyleti titkár.

— A nyári szinkör építéséhez az Apolló-kertben az előkészületek már folynak, s a husvéti ünnepek után az építéshez is haladék nélkül hozzá fognak.

— A helyi uszoda-egylet ügye is három évi titokteljes hallgatás után végre-valahára ébredezni kezd. Ugy halljuk, hogy az uszoda helyisége ki van már nézve, a készitési munkálatok iránti szerződés megkötve, s a valósitáshoz is gyorsan hozzá akarnak látni. Bizon ideje is már; addig is azonban nem ártanah az illetők a gyanakvó közönséget a hosszas hallgatás leple alá bepillantani engednek, s megnyugtatóak az által, hogy eddigi eljárásukról a nyilvánosság terén beszámolának.

— Egy kis interpellatioféle a városi tanácshoz. A tavaszi időjárás beálltával a város bizonyos pontjain nagyon szorgalmatoskodni láttuk az ottani lakókat épületeiknek szalmával való befedésében. Miután nem a most már körülbelől 14 ezer lélekkel bíró Maros-Vásárhelyt, de ennél jóval kisebb községekben is az épületeknek szalmával, náddal, egyszóval gyűlékony és tűzveszket előidézhető könnyen égő anyagokkal fedése tiltva van; kérdjük a tkts tanácstól, van-e tudomása a fennebb említett

szabályellenes házfedésekről, s ha igen, mért nem gátolja azt meg; ha pedig nincs, miért nem igyekszik arról magának tudomást szerezni?

— Kassainé már elment. A színművészet pártolóra Kassainé ittmulatása olyszörű hatással volt, mint minővel a Sahara tikkadt utazóira a viránydus oázis fölfedezése lehet. De a kellemes és felvidámító üdülés, mint minden örömrünk, csak rövid ideig tartott, mert Kassainé 8 napi ittmulatás után, a mnlt vasárnap már elutazott Pestre. Ez idő alatt, mint előre jelentők, összesen négyszer lépett föl. Utoljára s jutalomjátékául szombaton „Róma leánya”-ban játszott. Az egész személyzetén észlelhető volt, hogy a darab kötött beszédben irt szövegét tanulmányozni igyekezett, s az ily nehéz darabok előadására való vállalkozás is csak dicséret lehet e szintársulatra nézve, de másfelől a nehezebb színművekben való járatlanságunk, s az előadási készség hiánya is lépten-nyomon kirítt. E körülmény, valamint Angeloban történt megsebeztetése, s az ennek folytán beállott vérvesztés és ijedtség is lankasztó hatással lehetett Kassainéra, de ő mégis oly gyönyörűen szavalta a goddos és beható tanulmányozást igénylő szöveget, oly kifogástalanul játszott, hogy hozzá képest az összes többi személyzet a szó teljes értelmében elveszett. A szűk terem ez alkalommal diszes, válogatott közönséggel annyira megtelt, a mennyi abba épen csak nagy nehezen befért. Bár csak még néhány előadással örvendeztethette volna meg városunk közönségét, ennyi még izelítőül sem vala sok.

— Bálózás. A helyi „önképző iparos segéd-egylet”, mint halljuk, ápril 1-én, azaz husvét másodnapján az Apollo-teremben zártkörű táncvigalmat rendez 1 frt beléptidij mellett.

Vidéki levelezés.

Aranyösszék Felvincz mártius 15-én.

Székkünkben, a mai napon tartott bizottmányi közgyűlésről szándékozván tudósítást inni, nem tehetem, hogy meg ne emlíkezzem az áll. választmányi gyűlésről is, mely előttünk kétszeres érdekel bir. Érdekel, mint új intézmény, de igen életre valóságánál fogva kivált, mely a tárgyak előzetes, szűkebb, de épen azért értelmesebb körű megvitatása által, az ellentétes érdekek kiegyenlítését lehetőséggé teszi, s mint ilyen a megyei beligazgatásban oly fontossággal bir, mely az új m. szervezetnek, ha nem is épen alapját, de hatalmas védbástyáját képezi.

Az állandó választmányi gyűlés e hó 12 tartaték meg, melyet az elnöklő albiró Magyarai Pál körül-belől ilyen beszéddel nyitott meg: „Nem új dolog a törvényhatóságok életében, hogy a közgyűlés fontosabb tárgyai előleges értekezleteken megvitatassanak, előkészitessenek, de mint szentesített törvény alapján szervezett intézmény egészen új az állandó választmány intézménye.

Feladata sokkal fontosabb, mint egy könnyű tekintetre gondolná az ember.

Allitható sok tekintetben, hogy ez a törvényhatósági önkormányzat és közigazgatás irányadója, mert ha nem is állítom, hogy ennek megállapodásait a törvényhatósági képviselő bizottság mindig fogja respektálni, de azt határozottan hiszem, hogy higgadt tanácskozásai, érett megfontolás után létrejött megállapodásai nem fognak tekinteten kívül hagyatni.

A törvény az áll. bizottmányok elnökéül az alispánokat, illefeleg albirákat nevezte meg; a nemes szék törv. hatósági bizottságainak bizodalma igénytelen személyeknek juttatta a szerencsét, tagjai a t. urak, a választottaknak is választottai, hogy ne mondjam hizelegve gyöngyei.

Öszintén elismerem a t. áll. bizottmány erkölcsi erejével szemben kicsinségemet, gyengeségemet; de állítom, hogy a törvényes király iránti hűségben, a haza alkotmányos törvényeinek tiszteletben tartásában, a haza szeretetében; ebben minden nemzet és vallás különbség nélkül mindenen jólléte, nyugalma, szóval felvirágztatása iránti törekvésben erőmhez képest nem fogom engedni magamat mások által fölmulatni. Ez lesz iránya köztereni működésünknek; ez, mint ezen állandó bizottmány elnökének,

De a milyen nagy a feladat épen olyan erőtlennek is érzem előre összeesve látom magamat annak sulya alatt, ha a t. áll. bizottmány gyámolításában nem részesülök; mig megforditva, ha az egész, erkölcsi erejével, jóindulattal támogat, előre örvendek azon szép jövőnek, melyet az önkormányzat körében egyesített erővel előteremthetünk.

Igyekezünk most, e körben mozogva, népünknek szellemi, erkölcsi és anyagi felvirágzását, személy és vagyon biztonságát, mezei és gazda iparát, kereskedését, iskoláit, egyházközségeit, szóval az egész jobbletre vezetni, tudomány- és vagyonban erőssé, gazdaggá tenni; egy ilyen erős védbástyája az alkotmánynak igazán is lehet az, mig a különböző tusák által rongált, nehezen állja ki az első ostromot is.

Ily iránybani támogatattasomat esdve, s magamat a t. áll. bizottmány jó indulatába ajánlva, a gyűlést megnyitom.

E nagy tetszéssel fogadott beszéd után megindult tanácskozás részleteibe nem bonyolódva, csak egy pár lényegesebb tárgyra szoritkozom.

Ilyen volt a tisztviselők fizetésének a megszavazott 1871. évi budget alapján új beosztása után a községi szervezeti tervezet, melynek megállapítása 1871. XVIII. t. cz. értelmében a törvényhatóságot illeti.

Az alkirálybíró áltl nagy gond- és szakavatottsággal dolgozott mintegy 8 ivnyi munka a községi élet tapasztalataiból, szükségieiből merítve és a községi előljárók és jegyzők minden iránybani teendőire nézve, a vonatkozó törvények és szabályrendeletekre hivatkozással a legapróbb

részletekig kiterjedve egyhangulag és változhatlanul elfogadtatott.

Négy egyformán életre való indítványai közül a helyszűke miatt csak egyet említek.

Indítványozta ugyan is alkirálybíró, hogy a képviselő bizottság határozatilag mondja ki azt, miszerint minden közönség köteles közhelyeiből arra alkalmas helyen akkora területet bekeríttetni, mennyi a lélek számának fele, vagy akkorát, hogy az, azon községbeli 16 évbe már belépett 17, 18 és 19 éves fiak mindegyike részére jusson 2—2 □ öl, s azon kívül, még egy annyit, mennyit teszen a 4 életkor részére kimért. A 16 éves, mig katonakötelessé válik, t. i. 4 év alatt az 6 2 □ ölén nemesit és ki is ültet meghatározott mennyiségű csemetét; az ifjak □ öleinnek megfelelő másik köztéren az 1871. arányosítási, határ rendezési törvényalapján maholnap bekövetkező határrendezés esetére szükségessé válándó egy megbecsülhetlen fa tenyésztési iskola és forrás nyitvatnék.

Az indítvány az élet mind inkább érezhetővé váló szükségieiből levén merítve, a társamegyék és székek által is utánzandó példa gyanánt, természetesen nagy helyesséssel elfogadtatott.

Áttérve most tulajdonképi tárgyamra, mint elől is említém, a teljes bizottsági gyűlés a mai napon tartaték, főkir. bírói rendes elnöklet alatt.

O méltósága jelezve az új megyei szervezet által a tisztviselők, főleg a fő- és alk. bírának hivatalos viszonyában beállott változást, józan és komoly tanácskozássra hiva fel a gyűlést, azt röviden megnyitá.

Egyebeket megelőzőleg, a kir. biro tette meg jelentését, az 1870. 42. t. cz. értelmében. Az általános helyesséssel fogadott jelentés felolvasása után, következők az áll. választmányban előzetesen tárgyalta s részben ott ismertetett tárgyak.

Élénk eszmecserére adott okot, s mondhatni, némi vihart keltett az országgyűlési baloldal jelen eljárásához hasonló szerepet játszani akaró egy pár ellenzéki tag éretlen viszketege, az országgyűlés által a megyék költségeinek fedezésére a 8 frt évi budget irányában megszavazott összegnek a szék által leendő mikénti felhasználás kérdések körül. A Buzgalmukban a neveltségességig mentek, a mennyiben feledve azt, hogy épen ők voltak halálos ellenéi annak, hogy a szék szükségie, specialiter, a tisztviselők fizetésének fedezésére háziadó vettessék; most, midőn a megszavazott budget az alól felmenté a székot, azt visszautasítani akarák.

Mindez azonban, mint mondtam, csak egy pár egyének éretlen viszketegéből származott, mely a józan-óriási többség által számalmas mosolylyal fogadtatott, és hozzálatott a budget megszavazása előtt, hallatlanul csekélyre szabott tiszti fizetéseknek, állás- és munka tekintetbe vételéveli új beosztásához, és pedig a k. bíró számára, ki egyszersmind árvai széki elnök is, 1500 frtot, főjegyzőnek 1000 frtot, aljegyzőnek 600 frt, árva bíráknak 6—600 frtot, közgyámnak 600 frtot, pénztárnoknak 700 frtot, ellenőrnek 500 frtot, számvévonék 500 frtot, mint árvai széki jegyzőnek 150 frtot, tiszti ügyésznek 500 frtot, fő- és orvosoknak 5—500 frtot, mérnöki munkákra 200 frtot, igtatónak 600 frtot, irnokoknak 450 frtot, a járási tisztviselők közül a dullónak 750 frtot, a dulló-segédeknek 3—300 frtot szavazva meg.

Ez alatt megtörtént az időközben megüresült főjegyzőségre és egyik árva bíróságra a választás, minek folytán amaz Tarsaly Gábor, ezt Létai Lajos nyerte el.

Egyéb, az áll. választmányi gyűlésből már ugy is ismert tárgyakat mellőzve, bezárom soraim, azon megjegyzéssel, miszerint a tanácskozás azon ma is tapasztalt higgadt józansága, mely az aranyösszéki gyűléseket, s főleg annak értelmesebb többségét, mindig, de főleg a jelen válságos napokban oly előnyösen jellemzi, legkivált szeretye tisztelt fők. bírának azon kiváló tapintatosságának köszönhető, mely közmondásossá vált, s melynek határa alatt a legnagyobb ellentétek is a legszelidebben simulnak el.

r. l.

VEGYES.

— A közlekedési miniszter a magyar nyelv hivatalos használatáról a közlekedési vállalatoknál oly rendeletet bocsátott ki, mely anyanyelvünket rövid időn kellő érvényre fogja emelni a vasutat és gőzhajoh vezetésénél is.

— Bonaparte Péter herezeg, kiról midőn Noir Viktort meglötte oly sokat beszélt a világ, Londonban ruhakereskedést akar nyitni, mivel egészen vagyonatlan, neje pedig, ki egykor Páris egyik ruhatarában dolgozott jól ért ez üzlethez.

— Egy sülyedő város. Iselrohn bánya-város Németországban az aknák által ugy alá van ásva, hogy egy negyede folytonosan sülyed s jelenleg már 25 család elveszté hajlékát.

— A lengyel-orosz tartományok kolduló szerzetessei ujabbán igen érzékeny korlátozást szenvedtek az által hogy novitiatusok bezáratott s így kilátásnk biztos a kihalásra.

— Vaspályai gyakornokok. Hogy a magyar vasutak számára, melyet jelenleg többnyire idegen nemzetiségű hivatalnokok által vezetettnek, lassanként belföldi üzleti hivatalnokok is kiképeztessenek, a magyar kormány valamennyi magyarországi vaspályánál „kormánygyakornokokat” alkalmazott, kik hat hónap alatt a vonali szolgálatot, minők: a távirászat, a vonalok közlekedése, szállítványok leszámlolása stb. megtanulni és ezután az illető társaságnál vizsgálatot tenni tartoznak. Ezen idő alatt minden gyakornok 80 kr. napidíjt kap a kormánytól. (A vasuti társaságok a maguk gyakornokainak 1 frt 20 kr. napidíjt fizetnek.) Letett vizsgálat után

HIRDETMÉNYEK.

a kormány-gyakornokok államszolgálatban fognak alkalmaztatni. A magyarországi vasutaknak kötelességükké tétetett a közlekedési ministerium által hozzájuk utasított gyakornokokat alkalmazni.

— **A czukorkivitel** a magyar-osztrák monarchiából az utolsó évtizedben igen jelentékeny mérvben emelkedett; a kivitel értéke 1868-ban mindössze 260,000 frt volt, 1871 három első negyedében, (jan.—szept.) pedig már 18¹/₂ millióra rugott. A kivitt mennyiség mázsasulya volt 1860-ban: nyers czukor 1359, finomított czukor 12,543 és czukorszörp 194 mázsa; 1870-ben már kivitetett: nyers czukor 754,656, finomított 348,055, és szörp 208,423 mázsa; az 1871-ik év említett háromnegyedében pedig nyert czukor 474,970, finomított 629,970 és szörp 163,145 mázsa. A múlt évben tehát 1870-hez képest a finomított czukor kivitele roppant mértékben növekedett s már az év három negyedében megkétszereződött, mi czukorgyár-iparunkra nézve kedvező jelenség.

— **Xanthus János** derék tudósunk egy tervet készített s nyújtott be a cultusministeriumhoz egy magyar ethnographiai muzeum felállítása ügyében. A gyűjtemény azokból a tárgyakból állana, a melyek az ország népe viseletében, háztartásában sajátlagosságot képeznek, az áttekintés tökéletessége emeltné a viseletek színezett fényképei által. A költségvetést illetőleg azt hiszi Xanthus, hogy 15,000 frttal összeszerezhetné az egészet. Miudenesetre életrevaló eszme, mely elejét venné sok badarságnak, a mely sok utirajzban széltebe-hosszába félrevezeti az olvasót s az ethnografia barátját.

— **Württemberg** gyümölcsészeti statistikájából. A gyümölcs-tenyésztés nagy háromszögében, melynek alapvonala Rottenburg-Göppingen, csucs a Gundelsheim, s mely 50 □ mértföldnyi területet foglal magában, három millió gyümölcsfa tenyészik, □ mértföldenként tehát hatvanezer. Minthogy a □ mértföldön 9000 ember lakik, jut fejenként 6¹/₂ gyümölcsfa 3 mázsányi átlagos terméssel. Ez azután szép és fontos nemzetgazdasági tényező.

— **A magyar kir.** államvasutakon, melyek 1871-ben 18 mértfölddel szaporodtak 62¹/₂ mértföldre, az évi bevétel összesen 3.453,805 frt volt, 1.112,390 frttal több, mint a megelőző évben. Az első erdélyi vasut bevétele 1.505,096 frt, tehát 371,896 frttal több, mint az előbbi évben. A magyar keleti vasut, mely a lefolyt évben 15 mértfölddel hosszabbodott, bevett 606,584 frtot, tehát 498,939 frttal többet, mint 1870-ben.

Egy érdekes éremgyűjtemény. Egy volt honvédtörzstiszt 30 év óta a legbecsesebb és érdekesebb érdemeleket gyűjtögeti s ma már oly jelentékeny gyűjteménye van, mely ritkítja párját. A gyűjtemény több történeti becsű darabot is foglal magában, többi közt a Mohácsnál elesett II. Lajos király által alapított érdemkeresztek hét különböző példányát, az 1848—49-ben alapított érdemkeresztek hét különböző példányát, az 1848—46-ben alapított magyar érdemjel ama legmagasabb rendű diszplányát, mely akkor Kiss Ernő magyar altábornagynak adományoztatott, — a porosz fekete sasrend II. Frigyes viselte csilagrendjét — a kínai sárkányrenden, a perzsa napirend egy-egy példányát és számos emlékérmét és medaille-t E gyűjteményt valamely hazai intézet vagy muzeum netalán az újonnan szervezendő Ludoviczeum szerezhetné meg, miután ára alig 3500 frt. Megjegyzendő, hogy több rendjel négy aranyból is többet nyom. Említett gyűjtemény Pesten Redlich H. arany és ezüstműves boltjában megtekintés végett van letéve.

— **Hasznos házi állatok Magyarországon.** Az utolsó népszámlálás adatait most teljesen kiadta az orsz. stat. hivatal s a vaskos kötetben vannak a hasznos házi állatok számlálásainak eredményei is. Van e szerint Magyarországon ló 1.631.388; szarvasmarha 3.569.534; juh 11.919.738; kecske 217.827; sertés 3.071.780; méhkas 565.711. Erdélyben: ló 188.264; szarvasmarha 927.371; juh 1.840.961; kecske 191.415; sertés 501.751; méhkas 122.818. Horvát-Tótország: ló 130.444; szarvasmarha 236.069; juh 340.106; kecske 27.961; sertés 350.761; méhkas 37.622. Határőrvidék: ló 208.562; szarvasmarha 445.724; juh 975.501; kecske 135.737; sertés 519.843; méhkas 911.348. A szent István korona országában esik egy mértföldre ló 385; szarvasmarha 929; juh 2.692; kecske 102; sertés 793; méhkas 40. A m. korona országában a hadseregnek van 20,314 ló.

Bécsi tőzsdei árkelet.

(márcz. 25.)

5 ⁰ / ₀ metallique	64.85
5 ⁰ / ₀ nemz. államkölcsön	70.50
1860. államkötvény	102.75
Bankrészvénny	840. —
Hitelrészvénny	346. —
London	109.85
Ezüst	107.50
Arany	5.23
Napoleon arany	8.71
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	81.25
„ „ „ temesi	78.25
„ „ „ erdélyi	78. —
„ „ „ horvát-slavon	—.

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SÁNDOR.

1—1

A maros-vásárhelyi kereskedő társulat, folyó év januárius hó 26-kán tartott közgyűlésében, közmegegyezéssel és aláírásával kötelezte magát, hogy folyó év április 1-től october 1-ig minden vasárnapokon egész délután üzleteiket nem fogják kinyitni.

Miről ahoz alkalmazás végett, mind a városi mind a vidéki t. ez. közönség értesítettik, hogy a fent irt időben minden, vasárnap délután az üzletek zárva lesznek.

Maros-Vásárhelytt, 1872. mártius 25-én.

Fülep József, t. elnök.

1—2

A husvéti ünnepekre Fogarasi J. D. üzletében

kapható

Drade munt liszt

17, 18 és 19 kron fontja

Beszterczei múmalom lisztje

14, 13, 12 és 11 kr fontja

Ugyanottan található

Szegedi zsir fontja 48 kr.

Stockerai borsó és lencse kupája 32 kr.

1—2

Mag-török-buza

a maros-vásárhelyi országos gazdasági társulatn éremmel kitüntetett Nápolyi nevezetű török-buzából, mely *igen korán érik*, legsu yosabb *Körtetfáján* nagyobb mennyiségbe van eladó mag-török-buza, kisvékával ára 3 frt. utolsó posta Sz. Régen.

2—2

A jó Isten

gyakran megörvendeztet minket ajándékaival, ott hol nem is várjuk. Így nyertem én

számantánár R. Orlicé ur utasítása után Berlin Wilmos utca

egy jelentékeny **Ternót**

szíves köszönet a szerencsés utasításért!

H..... Przenyol. F. Stusäreuk gör. kat. Pap.

Ha valaki Lotton akar jádizoni, forduljon számantánár R. Orlicé urhoz Berlinben, Wilmos-utca 5. sz. a ki a felszólításra teljes tisztelettel felel ingyen. **Orlicé.**

2—2

ORLICÉ Tanár

a jelszó mindenkire nézve

Ma nyertem a tanár R. Orlicé ur játékasítását után

Berlin, Wilmos-utca

egy **Ternót** egy jelentékeny összegben

Temesvár A. v. G. nyugdíjas.

Kérem, mint fenebb is mondtam, forduljon mindenki számantánár R. Orlicé urhoz Berlinben (Wilmos-utca 5.) a ki utasítással, kevés jutalomért 1—2 frtból állóért, szolgál. Felkérés, felelet előlegesen bérmentesen. **Orlicé.**

6—6

Vizsgáljatok meg mindent s tartsátok meg a jót!

Számtalan esetben jónak bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosok tanusítványai által kitüntetett gyógyszerek.

Dr. Miller móhővény-nedve.

Leghathatós szer köhögés, melyhurut, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő, tüdővész, s a gyermekek számárhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva.

Egy eredeti **üvegtegely** ára, használati utasítással 3 nyelven 50 kr. o. é

Miller óvbalsama göresök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. ápril 8-ról a növényország leghasznosabb nemeiből a leg-szorgalmatosabban készítve, erősítő és üdítő hatásánál fogva messzire kitünőleg ösmerve a gyomor és végbél nyálkássága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, göresös gyomorbaj, vérhas, puffadás és kólikafájdalmak ellen.

Ezen kívül leghathatós és legerősebb szer hosszas és kimerítő betegségek ellen.

Egy eredeti, horgony-kupakkal, pecsét és használati utasítással 3 nyelven ellátott üveg ára 1 frt 50 kr. Egy kisebb üveg 80 kr. o. é.

M.-Vásárhelytt valódi minőségben csak Bucher Miksánál kaphatók. Szászvároson: Rukert C. gyógyszerésznél. Gyula-Fehérvárt: Boos C.-nál. Csikszereda: Winkler F.-nél. Deésen: Krémer Jánosnál. Gy.-Szt-Miklóson: Frölich E.-nél. Kézdi-Vásárhelytt: Lukács F.-nél. Nagy-Enyeden: Horváth F.-nél. S.-Szt-Györgyön: Guták és társánál.

Jakobi G.

4—4

Erdélynek legnagyobb kalaptárában

Maros-Vásárhelytt (sz.-király-utca 6. sz.)

folytonosan dús választékba találhatók, minden idényre, való legjobb bel- és külföldi gyártmányu, és legújabb divatu nemez-biber-selyem, valamint magas (Cylinder) kalapok urak és fiu gyermekek számára, oly illő árban, a minőbe azok hason üzletben nem kaphatók.

Helyi, ugy szintén vidéki megrendelések nagyban és darab számra pontosan eszközöltetnek.

3—3

Varrógépek

tetemes árszállítással találhatók

Richtzeit Testvérek-nél, u. m.

	eddigi ára	jelenleg
Vheder és Vilson-féle,	100 frt	75—80 frt
Ugyanaz szekrénnel	110	85—90
Hove-féle (eredeti)	120	95—100
Kézi-gépek	28	20—22
Ugyanaz nagyobb	32	25—28